

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tilannekatsaus musiikin, kuvataiteen ja liikunnan kokeiden kehittämiseen osaksi ylioppilastutkintoa

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämishankkeiden
hankepäivä 11.11.2024

opetusneuvos Mikko Hartikainen
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö
Kasvatus, koulutus ja osaaminen
Opetushallitus

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lukiolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (10.10.2024)

- Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeet edellyttäisivät kokeiden järjestämistä lukioissa Ylioppilastutkintalautakunnan määräämänä ajankohtana. Se edellyttäisi mm. yhden uuden koepäivän määräämistä sekä kevään että syksyn koekerralle.
- Koetehtävät perustuisivat oppiaineiden valtakunnallisiin opintoihin. Taito- ja taideaineiden kokeisiin sisältyisi varsinaista koepäivää edeltäviä valmistavia näyttöjä, jotka olisivat osa tutkintoa.
- Valmistavat näytöt liittyisivät taito- ja taideaineiden kokeisiin ja ne suoritettaisiin ennen varsinaista koetta osana lukion oppimäärän mukaista opetusta. Jos kokelas uusii kokeen, tulee hänen uusia myös valmistava näyttö.
- Valmistavien näyttöjen ja kokeiden ajankohdasta ja sisällöstä päättäisi Ylioppilastutkintolautakunta tarkemmin.
- Ensimmäiset taito- ja taideaineiden kokeet olisi mahdollista järjestää aikaisintaan syksyllä 2029, jolloin se koskisi lukio-opintonsa 1.8.2027 aloittavia opiskelijoita.
- Taito- ja taideaineiden kokeet edellyttävät runsaasti valmistelutyötä Ylioppilastutkintolautakunnalta ja Opetushallitukselta. Opetushallitus on ministeriön kanssa tehdyn tulossopimuksen mukaisesti käynnistänyt hallitusohjelmakirjauksen mukaisen kehittämistyön lukiodiplomijärjestelmän kehittämiseksi yhteistyössä Ylioppilastutkintolautakunnan kanssa.

[Hallituksen esitys OKM/2024/65](#)

[Asian käsittelytiedot eduskunnan sivuilla HE 159/2024 vp](#)

Hallitusohjelman mukaisen uudistuksen valmistelusta

Selkeät valmisteluvastuut, jotka edellyttäisivät yhteistä tiekarttaa ja tiivistä yhteistyötä sekä keskeisten sidosryhmien osallistamista ja viestintää.

Ylioppilastutkintolautakunta vastaa taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämisestä osaksi ylioppilastutkintoa.

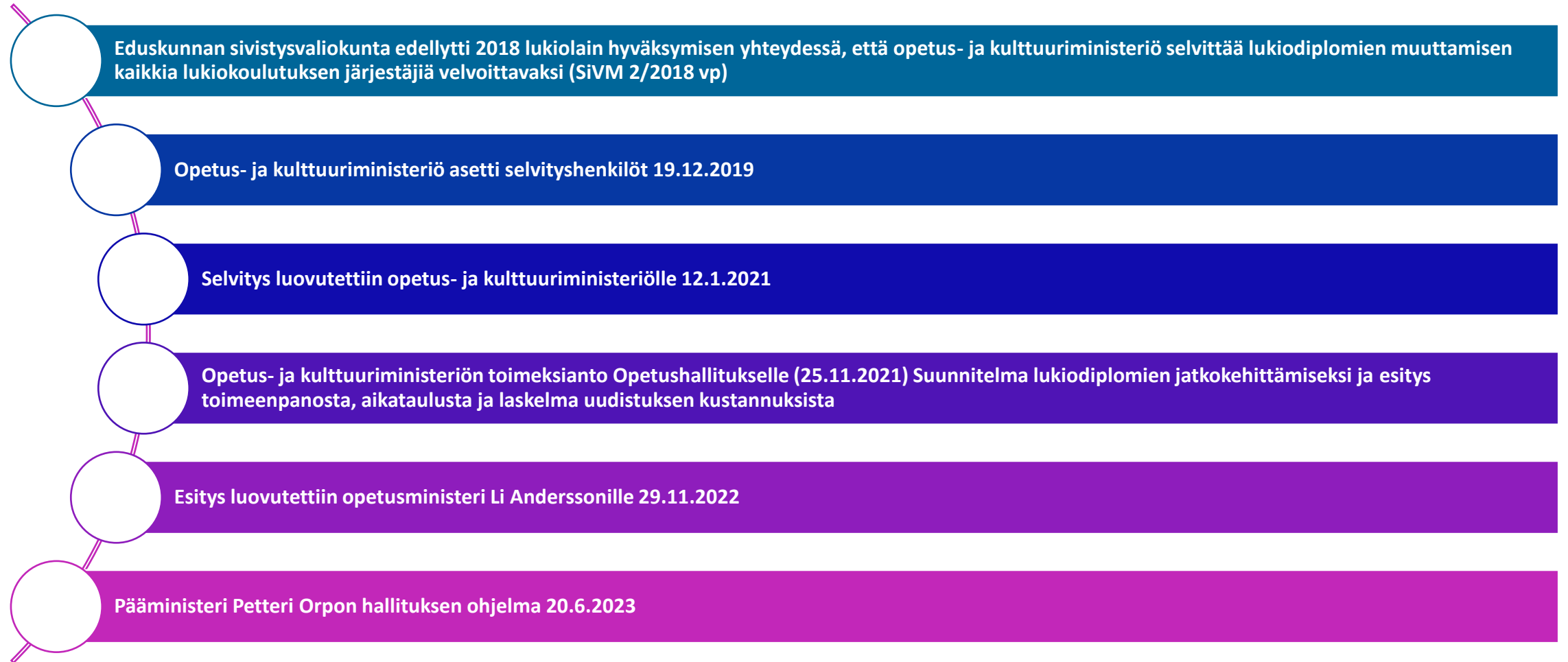
Opetushallitus vastaa lukion mahdollista opetussuunnitelman perustemuutoksista sekä taito- ja taideaineiden pedagogiikan kehittämisen ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamisesta.

Opetushallitus vastaa lukiodiplomien kehittämisestä.

30 vuotta lukiodiplomin kehitystyötä

Lukiodiplomijärjestelmän jatkokehittämisen tausta

Lukiodiplomeilla ja yo-kokeilla erilainen lähtökohta

- Lukiodiplomi on mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan.
- Lukion ulkopuolella hankitulla osaamisella on usein merkitystä.
- Kokelas voi suorittaa lukiodiplomin vain, jos lukio sitä tarjoaa.
- Lukio-opinnot arvioidaan.
”Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin.”
- Korkeakoulut päättävät opiskelijavalinnasta.
Lukiodiplomeja on otettu huomioon vain joissakin hakukohteissa.
- Ylioppilastutkinnon koe laaditaan lukion pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen mukaisesti.
- Muut opinnot tai harrastukset voivat syventää osaamista, mutta eivät ole edellytyksenä.
- Kokelas voi suorittaa yo-kokeen kaikissa lukioissa.
- Ylioppilastutkinnon koesuoritukset arvostellaan.
”Lautakunnan sensorit arvostelevat kaikki suoritukset ja antavat niistä pistemäärän kussakin ainejaoksessa yhteisesti päätettyjen arvostelukriteerien mukaisesti.”
- Korkeakoulut päättävät opiskelijavalinnasta.
Todistusvalinta ja pistetaulukot ovat käytössä valtaosassa hakukohteita.

Lukiodiplomijärjestelmän kehittäminen 2024-2027

- Lukiodiplomien sisällöllistä kehittämistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannon pohjalta. Laaja kokonaisuus perustuu Opetushallituksen ministeriölle valmistelemaan [kehittämissuunnitelma-esitykseen](#) (2022).
- **Opetushallitus edistää hallitusohjelman mukaista uudistuksen valmistelua, joka kohdistuu lukiokoulutuksen pakollisiin taito- ja taideaineisiin.**
- Opetushallitus vastaa tehtävänsä mukaisesti lukiodiplomijärjestelmän kansallisesta kehittämisestä.
- Uudistamme lukiodiplomijärjestelmää ja tavoitteena parantaa niiden suorittamisen edellytyksiä. Lukiodiplomeja kehitetään osana lukion koko oppimäärän suoritusta.
- Kehittämistyö perustuu lukiodiplomijärjestelmän vahvuuksiin ja aiempaan kehittämistyöhön. Edistämme toimenpiteitä kunkin lukiodiplomiaineen näkökulmasta.
- Lähtökohtana yhteistyö lukioiden, yliopistojen ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Opetushallitus päivittää suunnitelmia kehittämistyön edetessä.

Lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyön tavoitteita

Opetushallituksen kehittämissuunnitelma -esityksen (2022) pohjalta

- Lukiodiplomilla mahdollistetaan jatkossakin osaamisen osoittaminen ensisijaisesti oppiaineissa, joilla ei ole koetta ylioppilastutkinnossa.
- Tavoitteena on tukea lukiodiplomien järjestämisen kehittämistä lukioissa, jotta niiden suorittaminen ja arviointi olisi opiskelijoille entistä yhdenvertaisempaa, luotettavampaa ja saavutettavampaa.
- Kehitetään lukiodiplomien arviointilinjauksia ja -menettelyjä.
- Kehittämistyössä huomioidaan digitaalisuuden mahdollisuudet lukiodiplomien järjestämisessä.
- Tuetaan lukiolainsäädännön mukaisia yhteistyön ja koulutuksen hankkimisen mahdollisuuksia.
- **Tuetaan hallitusohjelman mukaista valmistelua. Opetushallitus vastaa LOPS2019 -perusteiden muutoksista sekä tukee taito- ja taideaineiden pedagogiikan kehittämistä ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamista.**
- Tavoitteena on luoda paremmat edellytykset lukiodiplomien hyödyntämiselle jatko-opintoihin haettaessa.
- Kehittämistyötä 2024–2027 tehdään käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa.

Lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyö 2024-2027

Toimenpiteitä

2024

- **Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän lakiesityksen valmistelutyöhön osallistuminen**
- **Opetushallituksen HO:n mukaista valmistelua tukeva seurantaryhmä ja kolme alatyöryhmää**
- **Kartoitukset tutkintoon sisältyvistä musiikin, kuvataiteen ja liikunnan kokeista suorituksista ja näytöistä eri maissa ja kansainvälisissä koulutusohjelmissa**
- **Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan LOPS2019-tukimateriaalin suunnittelu**
- **Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiodiplomin tukimateriaalit 2024–2025**
 - **Opetussuunnitelmatyön tukimateriaali suunnittelu ja tuottaminen**
 - **Opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalin suunnittelu**
- **Lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintojen ja lukiodiplomien kartoittamista (KOSKI-data)**

Opetushallituksen seurantaryhmä alatyöryhmineen: Asiantuntemusta ja osallisuutta valmistelun tueksi

- Seurantaryhmä alatyöryhmineen tukee lainsäädäntöuudistuksen valmistelua ja luo edellytyksiä taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämiseksi.
- Seurantaryhmä ohjaa ja koordinoi alatyöryhmien työskentelyä sekä kokoaa alatyöryhmien näkemyksiä.
- Alatyöryhmät pohtivat, ideoivat ja esittävät oppiainekohtaisia ideoita, ratkaisumalleja ja vaihtoehtoja.
- Lopputuloksen sisällöstä:
 - Seurantaryhmän kokoamat lukiokoulutuksen ja ylioppilastutkinnon lähtökohdat taito- ja taideaineiden kehittämiseksi
 - Musiikin, kuvataiteen ja liikunnan alatyöryhmien yhteenvedot näkemykset ylioppilastutkinnon kokeen kehittämisen tueksi.

Kansainväliset kartoitukset työskentelyn tukena

- Työryhmätyöskentelyn tueksi on tuotettu kartoitukset eri maiden koulutusjärjestelmissä ja kv-koulutusohjelmissä musiikin, kuvataiteen ja liikunnan kokeista, suorituksista ja näytöistä toisen asteen yleissivistävää lukiokoulutusta vastaavissa koulutuksissa.
- Kuvataide: Jani Vepsä, Taiteen maisteri, väitöskirjatutkija, Taiteen ja median laitos, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Aalto-yliopisto
- Liikunta: Kasper Salin, apulaisprofessori, Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto
- Musiikki: Inga Rigandi, Musiikin tohtori (MuT), Sibelius-Akatemia, Musiikkipedagogi AMK, Kasvatustieteiden maisteri (KM)

Lukiopidiplomijärjestelmän kehittämistyö 2024-2027

Suunniteltuja toimenpiteitä 2025-2027

2025

- **Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan LOPS2019-tukimateriaalin tuottaminen**
- Lukiopidiplomiaineiden opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalien tuottaminen
- Lukiopidiplomien arviointimenettelyn ja -linjausten kehittäminen
- Mahdollinen lukiopidiplomitarjonnan kehittäminen
- Lukiopidiplomien järjestämistä ja arviointia kehittävät koulutukset ja seminaarit
- Kartoitus yhteistyöstä ja koulutuksen hankkimisesta sekä osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta lukiopidiplomiaineiden opinnoissa

2026-2027

- **LOPS2019 muutosmääräyksen valmisteluprosessi, Lukiopidiplomien suoritusohjeiden valmistelu**
- **Toimenpiteitä kuvataiteen, musiikin ja liikunnan pedagogiikan kehittämiseksi ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamiseksi**
- Mahdollisten uusien lukiopidiplomien kehittäminen
- Toimenpiteitä lukiopidiplomiaineiden pedagogiikan kehittämiseksi ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamiseksi

Kehittämistyön suunnitelmia päivitetään työn edetessä. Toimenpiteitä tehdään käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

**Taito- ja taideaineiden kokeiden
valmistelun tukeminen
Opetushallituksessa**

Taito- ja taideaineen kokeiden kehittämisen keskeisiä kysymyksiä

Miten kokeessa arvioidaan osaamista, tietoa tai taitoa, jota on tarkoitus arvioida?

Lukion opetussuunnitelman perusteissa 2019 kuvattua taito- ja taideaineen osaamista?

Miten taito- ja taideaineen kokeeseen sisältyy taiteellinen ja taidollinen osaaminen?

Miten oppiaineelle ominainen osaaminen on osa kokelaan koesuorituksen arvostelua?

Miten varmistetaan toimeenpanon ja arvostelun riittävä luotettavuus ja yhdenmukaisuus?

- Miten valmistavaan näyttöön sisältyy prosessinomaisuutta ja pitkäkestoisuutta?
- Miten taito- ja taideaineelle ominainen teos, tuote, esitys, produktio toteutetaan?

Ylioppilastutkinnon kokeessa ja arvostelussa vältetään satunnaisia virheitä.

Arvostelukriteerit laaditaan opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta, ja kaikki kokelaat arvostellaan niiden mukaisesti.

Kiteytys oppiaineen tehtävästä lukiokoulutuksessa

Musiikki

Musiikki on kulttuurista ilmaisua, jossa opiskelija tutkii maailmaa äänien ja sävelten avulla. Tavoitteena on ymmärtää musiikin merkitys niin omassa elämässä kuin laajemmin yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Musiikin opetus tarjoaa keinon itseilmaisuun ja luovuuteen sekä opettaa vuorovaikutustaitoja ja yhteisöllisyyttä. Samalla opetus kehittää kriittistä kuuntelua ja kulttuurista ymmärrystä, johdattaen opiskelijaa hahmottamaan musiikin monipuoliset roolit osana arkea ja juhlaa.

Opinnoissaan opiskelija saavuttaa valmiuksia tulkita ja luoda musiikkia sekä ymmärtää sen vaikutuksia tunteisiin ja identiteettiin.

Kuvataide

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Päämääränä on ymmärtää kuvien merkitys omassa elämässä.

Opiskelija vahvistaa kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opinnot kehittävät luovan ja kriittisen ajattelun, elinympäristöön vaikuttamisen ja kestävän elämäntavan valmiuksia.

Opetuksessa syvennetään visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa. Opiskelija havainnoi, tuottaa, tulkitsee ja arvottaa kuvia hyödyntämällä erilaisia tiedon tuottamisen tapoja. Opiskelijoita kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen ja luovaan soveltamiseen.

Liikunta

Keskeisenä tavoitteena on saavuttaa liikuntaosaamisen taso, jolla opiskelija pystyy ylläpitämään ja kehittämään toimintakykyään lukioaikana ja myöhemmin elämässä. Opiskelija ymmärtää liikuntataitojen sekä fyysisen aktiivisuuden merkityksen omalle toimintakyvylle, terveydelle ja hyvinvoinnille.

Opiskelija tekee monipuolisten liikuntataitojen ja -tietojen pohjalta fyysistä aktiivisuutta ja toimintakykyä edistäviä valintoja, jotka lisäävät sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia.

Opiskelija saa monipuolisia kokemuksia yhdessä liikkumisesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä reilun pelin hengessä. Koettu liikunnallinen pätevyys ja myönteinen minäkuva vahvistuvat uuden oppimisen, ilon ja virkistymisen myötä.

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet

Kuvien merkitys

- **ymmärtää** taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- **rakentaa** kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- **kehittää** valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- **tulkitssee**, millaisia esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy
- **tutkii** kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa
- **ymmärtää** aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

- **ottaa kantaa** kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- **osaa soveltaa** kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- **kehittää** kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa
- **hyödyntää** mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa
- **osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa** suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisussa
- **ottaa toiminnassaan huomioon** kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

- **osaa asettaa tavoitteita** taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle
- **syventää** visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja
- **kehittää** kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa
- **syventää** kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen
- **osaa tehdä ja tulkita** kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta
- **tarkastelee** kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet

Musiikillinen monipuolisuus

- opiskelija kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu, soitto- ja kuuntelutaitoaan
- syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan.
- käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

- suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista
- oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin
- osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen
- huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

- tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä
- asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan
- osaa käyttää musiikillisia ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskevilla kysymyksillä.

Liikunnan opetuksen yleiset tavoitteet

oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa

toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti

oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä

osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi

kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi)

Kansainvälisten kartoitusten tuloksista 1/2

- Ilahduttavan monen maan lukiokoulutusta vastaavassa koulutuksessa tutkintoon sisältyy jonkinlainen taito- ja taideaineen koe.
- Pääosassa tarkastelluista malleista löytyi sekä näyttökoe että kirjallinen osuus. Tyypillisesti taito- ja taideaineiden kokeisiin sisältyy jonkinlainen kirjallinen koe/kokeita ja pidempikestoinen taiteellisen tai taidollisen näytön osuus. Mahdollisuus taito- ja taideaineen eri tasoihin kokeisiin on käytössä monissa maissa.
- Taito- ja taideaineiden kokeiden laajuudessa ja kestossa on paljon maakohtaista vaihtelua. Taito- ja taideaineiden kokeet ja näytöt arvioidaan monissa maissa osaksi oppilaitostasolla ja joiltain osin arviointi toteutetaan ulkoisena, kansallisen toimielimen/viranomaisen toimesta.
- Tuloksista pääteltävissä, että taito- ja taideaineiden kokeiden edellyttämä osaaminen eroaa monissa maissa siitä, millaista osaamista suomalaisessa lukiokoulutuksessa näissä aineissa tavoitellaan.
- Taide- ja taitoaineen kokeiden rakenne, sisällöt, arviointi ja toimeenpano, kuten kyseisen maan koulutusjärjestelmäkin, on uniikki. Tarkastellut mallit eivät ole siten sellaisenaan hyödynnettävissä taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämisessä osaksi ylioppilastutkintoa.

Kansainvälisten kartoitusten tuloksista 2/2

Kuvataide

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Australian pääkaupunkiterritorio, Bulgaria, Irlanti, Pohjois-Irlanti/Iso-Britannia, Italia**
- Hyvin erilaisia toteutus- ja arviointimalleja: Opintojaksosuorituksia, näyttötöitä, käytännön kokeita ja kirjallisia kokeita, vuosien, kuukausien ja päivien mittaisia, keskitettyjä ja paikallisia rakenteita. Tarkastelluista malleista mikään ei suoraan sovellu ylioppilastutkintoon
- Osasta mahdollisesti tukea ja mallia kuvataiteen pedagogiikan ja arviointiosaamisen kehittämiseen
- Osasta tukea kuvataiteen valmistavan näytön ja digitaalisen kokeen kehittämiseen: Referenssejä erilaisia tietoja ja taitoja osoittavista tehtävätyypeistä ja kuvallisten tehtävien järjestelyjen yhdenmukaisuudesta

Musiikki

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Victoria/Australia, Irlanti, Israel, Tanska, Unkari, Uusi-Seelanti**
- Kaikissa kokeissa: kirjallinen koe/kokeita ja käytännön näyttöosuus/osuuksia; Mahdollisuus eri tasoisiin kokeisiin; Oman kulttuurin musiikkiosuus; Näyttökoe koulussa, kirjallinen koe usein valtakunnallinen, arviointi keskitetty; Loppukoe otetaan huomioon haettaessa jatko-opintoihin.
- Mitä enemmän opetuksessa painotettiin luovia taitoja, sitä monitahoisemmat kokeet.

Liikunta

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Grönlanti, Hollanti, Irlanti, Skotlanti, Tanska, Unkari**
- Käytettyjä koemuotoja: Portfolio, Projekti, Kirjallinen tai suullinen koe, Näyttökoe, Kurssityö. Joissakin maissa käytössä useampi eritasoinen koe.
- Kirjallisten kokeiden painoarvo 30 %-70 %. Kokeiden sisältöjen vaativuudessa melko paljon eroa. Arviointi vaihteli (sisäinen/ulkoinen).
- Valtaosa näyttökokeista perustui yhteen tai kahteen näytettävään liikuntamuotoon, jonka kokelas sai valita. Muutamassa maassa oli käytössä laajemmat kokeet, jotka edellyttivät monipuolista osaamista.

Alatyöryhmien toiveita taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämistyölle

- Taiteellisen ja taidollisen osaamisen huomioon ottaminen kokeen arvostelussa
- Yhteys valmistavan näytön ja digitaalisen kirjallisen kokeen tehtävien välillä
- Monipuolisia tehtäviä / tehtävätyyppejä
- Kokeiden kehittämistä toimeenpanoa tukevien oppimateriaalien tuottaminen

Kuvataiteen alatyöryhmän näkemyksiä lukiodiplomin hyödyntämisestä

Miten kuvataiteen lukiodiplomia olisi mahdollista hyödyntää ylioppilastutkinnon kokeen kehittämisessä?

Lukiodiplomin arvioinnin ohjeita voitaisiin ehkä jollain lailla hyödyntää ylioppilastutkinnon kokeen kehittämistyössä. Nähdään tarpeelliseksi edelleen kehittää arvioinnin terminologiaa yksiselitteisemmäksi.

Osalla opiskelijoista on haasteita lukiodiplomin tehtävän toteuttamisen rajaamisessa ja ajankäytössä. Pohdittava, miten otetaan huomioon ylioppilastutkinnon kokeen kehittämisessä.

Lukiodiplomin keskeisenä arvona ja merkityksenä nähtiin opiskelijan oman ajattelun kuvallinen jakaminen - tehtävien tarkastelu kuvallisilla keinoilla.

Kuvataiteen alatyöryhmän näkemyksiä kuvataiteen keskeisestä osaamisesta

Mikä kuvataiteessa on ensisijaista ja keskeistä osaamista, mitä tulisi aina osoittaa taito- ja taideaineen kokeessa?

Oppiaineessa on läsnä koko visuaalisen kulttuurin kenttä, kuvataiteen lukio-opinnot kiinnittyy ympäröivään maailmaan ja sitä **tutkitaan työskentelemällä taiteen keinoin.**

Oppiaine on niin laaja, että ensisijaiseksi nousee kyky tehdä perusteltuja valintoja:

Mitä teen, miksi teen, miten teen? Miten valinnat, muoto ja sisältö tukevat toisiaan?

Kuvataiteen LOPS2019 –perusteiden mukaisesti “Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen”. Nähdään tärkeänä, että opiskelija **saisi reunaehtojen puitteissa valita ja perustella työskentelyvälineensä ja –materiaalinsa.** Näin kokeessa tulisi olla sekä visuaalinen että kirjallinen osuus.

Kansainvälisessä kartoituksessa esitetyjä näkemyksiä ja ehdotuksia / Kuvataide

Kuvataiteen valmistavasta näytöstä

- Produktio-osa ja kirjallinen osa, valtakunnalliset teemat? Taustatyö? Aineistot?
- Suunnittelu, kontekstisointi, tekninen hallinta, ilmaisu ja arviointi?
- 1–5 päivän käytännön koe, 1 moduulin näyttö? Kontrolli? Valmistautuminen?

Kuvataiteen digitaalisesta kirjallisesta kokeesta

- Monivalintatehtäviä, avoimia vastauksia, tausta-aineistoja, kuvakaappauksia?
- Taiteen ja visuaalisen kulttuurin havainnointi, kuvailu, tulkinta ja arviointi?
- Kuvallinen tehtävä ja/tai kirjallisen vastauksen tukeminen kuvallisesti?

Valmistavan näytön ja digitaalisen kokeen niveltymisestä

- Näyttöön kohdistuvia kysymyksiä kokeessa? Näyttö kokeen liitteenä?
- Näyttöteemat yhtenä kokeen tehtäväryhmänä? Kohde tai näkökulma?

Joitakin alatyöryhmän näkemyksiä kuvataiteen kokeen kehittämistyön lähtökohdiksi

- Valmistava näyttö ja digitaalinen koe muodostaa taito- ja taideaineen kokeen kokonaisuuden. Niiden tehtävien välillä tulisi olla yhteys esimerkiksi teemallisuuden kautta.
- Digitaalisessa kokeen tehtävissä monipuoliset aineistot nähdään myönteisenä mahdollisuutena (aineistolähtöiset tehtävät).
- Nähdään luontevana, että kokeessa olisi erilaisia tehtävätyyppejä, jotka tukisivat myös erotteluvaatimuksen toteutumista. Tehtävätyyppejä voisi olla esimerkiksi monivalintatehtävät, aineistolähtöiset avoimet pitkät/lyhyet tekstivastaukset, kuvakaappauksia hyödyntävät tehtävät ja kuvalliset tehtävät (mikäli mahdollista).
- Tehtävien jonkinasteinen valinnaisuus nähdään hyvänä lähtökohtana.
- Tehtävien tulisi kattaa mahdollisimman monipuolisesti visuaalisen kulttuurin laaja kenttä: taiteeksi määritetyt teokset, luonto, rakennettu ympäristö, esineet, median kuvat ja kokelaiden omat kuvat. Mahdollista tutkintokerran teemaa voitaisiin tarkastella visuaalisen kulttuurien osa-alueiden näkökulmista.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

